

**KIRJOITUKSIA,, RABOTSHAJA
GAZETAAN“ 66**

*Kirjoitettu vuoden 1899
toisella puoliskolla*

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
III Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan käsikirjoitusjäljennösten
mukaan, jotka on kirjoitettu
tuntemattomalla käsialalla*

KIRJE TOIMITUSRYHMÄLLE

Kalliit toverit!

Lähetän pyynnöstänne kolme kirjoitusta sanomalehteenne ja katson tarpeelliseksi sanoa muutamän sanan yleensä avustajantoimeni johdosta ja eritoten yhteydenpidosta välillämme.

Edellisen tiedoituksenne perusteella käsitin asian siten, että aiotte perustaa kustannusliikkeen ja antaa minulle sosialidemokraattisten lentokirjasten julkaisusarjan toimitamisen.

Nyt huomaan, että asia järjestetään toisin, että teillä on muodostettu oma toimituskunta, joka alkaa julkaista sanomalehteä ja pyytää minua avustajaksi.

Suostun tietysti mielelläni tähänkin tarjoukseen, mutta minun on samalla sanottava, että menestyksellisen avustajantoimeni katson mahdolliseksi *vain seuraavilla ehdoilla*: 1) toimituksen *säännöllinen* yhteydenpito avustajaan *ilmoittamalla* kaikkien käsikirjoitusten kohtalosta (hyväksytytty, hyljätty, muuteltu) ja *tiedoittamalla toiminimenne kaikista julkaisuista*; 2) kirjoitukseni allekirjoitetaan erikoissalanimellä (jos minun lähettämäni on kadonnut, niin valitkaa itse millainen tahansa); 3) toimitus on peruskatsoimuksissa yhtä mieltä avustajan kanssa teoreettisista kysymyksistä, lähimmistä käytännöllisistä tehtävistä ja sanomalehden (taikka lentokirjasten sarjan) julkaisemisen toivottavasta järjestämistavasta.

Toivon, että toimitus suostuu näihin ehtoihin ja päästöksemme pikemmin sopimukseen keskenämme pysähdyinkin heti samalla hieman kysymyksiin, jotka koskevat 3:ttä ehtoa.

Minulle kirjoitetaan, että teidän mielestänne „vanha virtaus on luja” ja ettei ole erikoisempaa tarvetta polemisoida bernsteiniläisyyttä ja sen venäläisiä heijastuksia vastaan. Pidän tätä katsantokantaa liian optimistisena. Bernsteinin julkinen lausunto siitä, että Venäjän sosialidemokraattien enemmistö on samaa mieltä hänen kanssaan⁶⁷; „Työn vapautus” ryhmän⁶⁸ — „vanhan virtauksen” perustajan, edustajan ja varmimman suojelijan — eroaminen ulkomailla olevista venäläisistä „nuorista” sosialidemokraateista; „Rabotshaja Myslin” pinnistelyt sanoa jokin uusi sana, kapinoida „laajojen” poliittisten tehtävien asettamista vastaan, nostaa kunniaan pikkuteot ja näpertely, alkanut „vallankumouksellisten teorioiden” ironioiminen (№ 7 „Sivumennen”); ja vihdoin täydellinen sekavuus legaalisessa marxilaisessa kirjallisuudessa, jonka edustajista enin osa raivokkaasti pyrkii käyttämään muotiin tullutta bernsteiniläistä „kriitikkiä”, — kaikki tämä osoittaa, minun käsittääkseni, että „vanhan virtauksen” palauttaminen entiselleen ja sen tarmokas puolustaminen on suoraan päivänpolttava kysymys.

Mitä mieltä olen lehden tehtävistä ja toimittamissuunnitelmasta, sen huomaatte kirjoituksistani, ja haluaisin kovin tietää, missä määrin olemme solidaarisia tässä kysymyksessä (kirjoitukset on valitettavasti kirjoitettu hieman pikaisesti: minulle olisi yleensä sangen tärkeää tietää kirjoituksen perilletoimittamisen rajamääräajat).

Mielestäni on „Rabotshaja Mysliä” vastaan *aloitettava heti polemiikki*, mutta sitä varten pyytäisin hankkimaan minulle 1—2. ja 6. n:ron sekä 7:n:n jälkeiset numerot; „Proletarskaja borban”⁶⁹. Viimeksi mainittu kirjanen on tarpeen myös arvostelun kirjoittamiseksi siitä lehteen.

Pituuden vuoksi ei tarvitse arkailla, kirjoitatte Te. Niin kauan kun lehti on olemassa, aion antaa etusijan sanomalehtikirjoituksille ja käsitellä niissä jopa broshyyriaiheitaikin, — varaten itselleni mahdollisuuden muokata sittemmin nämä samat kirjoitukset broshyyreiksi. Aiheet, joita olen aikonut ryhtyä käsittelemään lähitulevaisuudessa, ovat seuraavia: 1) ohjelmaluonnos — lähetän sen piakkoin⁷⁰; 2) taktiikka- ja organisaatiokysymykset, joita tullaan käsittelemään Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen tulevassa edustajakokouksessa⁷¹; 3) ohjekirjanen työläisten ja sosialistien käyttäytymisestä vapaudessa, vankilassa

ja karkotuspaikalla. Mallina puolalainen kirjanen („Käyt-
täytymissäännöt” — pyytäisin hankkimaan sen minulle, jos
on mahdollista); 4) lakoista (I — niiden merkitys, II —
lakkolait; III — katsaus eräisiin viime vuosina olleisiin
lakkoihin); 5) kirjanen „Nainen ja työväen asia” y.m.

Toivottavaa olisi tietää likipitäen, minkälaista aineistoa
toimituksella jo on, jotta välttyttäisiin toistoilta eikä puutut-
taisi „loppuunkäsiteltyihin” kysymyksiin.

Jään odottamaan toimituksen vastausta saman välitys-
instanssin kautta. (*Paitsi tätä minulla ei ole ollut eikä ole
muuta keinoa pitää yhteyttä ryhmäänne.*)

F. P.¹²

OHJELMAMME

Kansainvälinen sosialidemokratia elää nykyään aatteellisen horjunnan aikaa. Tähän saakka on Marxin ja Engelsin opetuksia pidetty vallankumouksellisen teorian vankkana perustana,— nyt kuuluu kaikkialta ääniä näiden oppien riittämättömyydestä ja vanhentuneisuudesta. Ken julistaa itsensä sosialidemokraatiksi ja aikoo julkaista sosialidemokraattista äänenkannattajaa, hänen on määriteltävä täsmällisesti suhteensa kysymykseen, joka ei kuohuta lähestulkoonkaan vain Saksan sosialidemokraattien mieliä.

Me olemme täydellisesti Marxin teorian kannalla: se on ensi kerran tehnyt sosialismin utopiasta tieteeksi, laskenut tämän tieteen lujat perustat ja viitoittanut tien, jota on kuljettava kehittäen tätä tiedettä ja muokaten sitä kaikissa yksityiskohdissaan. Se on paljastanut nykyaikaisen kapitalistisen talouden olemuksen selittämällä, millä tavalla työläisen palkkaaminen, työvoiman osto, verhoaa omistamattoman kansan miljoonajoukkojen saattamista kapitalistiryhmän, maan, tehtaiden, malmikaivantojen y.m. omistajien orjuuteen. Se on osoittanut, miten koko nykyaikaisen kapitalismin kehitys kallistuu tunkemaan suurtuotannolla pois pientuotantoa ja luo ehtoja, jotka tekevät sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän mahdolliseksi ja välttämättömäksi. Se on opettanut näkemään juurtuneiden tottumusten, poliittisten juonittelujen, konstikkaiden lakien ja viekkaasti punottujen oppien verhon takaa — *luokkataistelun*, taistelun, jota käydään kaikenlaisten omistavien luokkien ja omistamattomien joukkojen, *proletariaatin*, välillä, joka on kaikkien omistamattomien etunenässä. Se on tehnyt selväksi vallankumouksellisen sosialistisen puolueen oikean tehtävän, jona ei ole

yhteiskunnan uudelleenjärjestämistä tarkoittavien suunnitelmien sepittelemineen, ei työläisten aseman parantamisesta saarnaaminen kapitalisteille ja heidän kätyreilleen eikä salaliittojen järjestäminen, vaan proletariaatin luokkataistelun järjestäminen ja tämän taistelun johtaminen, taistelun, jonka lopullisena päämääränä on se, että proletariaatti valtaa poliittisen vallan ja luodaan sosialistinen yhteiskunta.

Ja me kysymme nyt: mitä uutta ovat tähän teoriaan tuoneet sen kovaääniset „uudistajat”, jotka ryhmittynen saksalaisen sosialisti Bernsteinin ympärille ovat nykyään nostaneet sellaisen melun? *Eivät kerrassaan mitään*: he eivät ole vieneet askeltakaan eteenpäin sitä tiedettä, jonka edelleenkehittämisen Marx ja Engels uskoivat meille viimeisenä tahtonaan; he eivät ole opettaneet proletariaatille mitään uusia taistelukeinoja; he ovat vain perääntyneet omaksuen takapajuisten teoriain rippeitä ja saarnaten proletariaatille ei taisteluteoriaa, vaan peräänantamisteoriaa — peräänantamista proletariaatin pahimpien vihollisten, hallitusten ja porvarillisten puolueiden edessä, jotka eivät väsy etsimään yhä uusia keinoja sosialistien jahtaamiseksi. Plehanov, eräs Venäjän sosialidemokratian perustajia ja johtajia, oli aivan oikeassa arvostellessaan säälimättömästi Bernsteinin uusinta „kritiikkiä”⁷³, Bernsteinin, jonka katsantokannoista nyt ovat saksalaistenkin työläisten edustajat sanoutuneet irti (Hannoverin edustajakokouksessa)⁷⁴.

Tiedämme, että näiden sanojen johdosta päällemme tullaan syyttämään ryöppynä syytöksiä: ruvetaan huutamaan, että me haluamme muuttaa sosialistisen puolueen „oikeauskoisten” veljeskunnaksi, joka vainoaa „kerettiläisiä” „dogmista” poikkeamisen, jokaisen itsenäisen mielipiteen y.m. vuoksi. Me tunnemme kaikki nuo kirkuvat muotifraasit. Niissä ei vain ole tippaakaan totuutta eikä tippaakaan järkeä. Ei voi olla lujaa sosialistista puoluetta, ellei ole kaikkia sosialisteja yhdistävää vallankumouksellista teoriaa, josta he ammentavat kaikki vakaumuksensa ja jota he soveltavat taistelumenetelmiinsä ja toimintamuotoihinsa; parhaan ymmärryksesi mukaan oikeaksi katsomasi teorian puolustaminen aiheettomilta hyökkäilyiltä ja huonontamisyrityksiltä — ei vielä lainkaan merkitse *kaiken* arvostelun vihäämistä. Me emme lainkaan pidä Marxin teoriaa jonain lopullisena ja koskemattomana; päinvastoin olemme vakuuttuneita, että se on laskenut vain kulmakivet sille tieteelle,

jota sosialistien *on* kehitettävä edelleen kaikkiin suuntiin, elleivät he tahdo jäädä jälkeen elämästä. Me ajattelemme, että Marxin teorian *itsenäinen* kehittäminen on venäläisille sosialisteille erikoisen välttämätöntä, sillä tämä teoria antaa vain yleiset *johtavat* perusajatukset, joita *yksityiskohdissaan* sovelletaan Englantiin toisin kuin Ranskaan, Ranskaan toisin kuin Saksaan, Saksaan toisin kuin Venäjään. Siksi tulemme mielellämme antamaan lehdessämme tilaa teorian kysymyksiä käsitteleville kirjoituksille ja kutsumme kaikkia tovereita käsittelemään avoimesti kiistanalaisia kohtia.

Minkälaisia ovat ne pääkysymykset, joita herää sovellettaessa Venäjään kaikille sosialidemokraateille yhteistä ohjelmaa? Olemme jo sanoneet, että tämän ohjelman ytimenä on proletariaatin luokkataistelun järjestäminen ja johtaminen, tuon taistelun lopullisen päämäärän ollessa se, että proletariaatti valtaa poliittisen vallan ja luodaan sosialistinen yhteiskunta. Proletariaatin luokkataistelu jakautuu taloudelliseksi taisteluksi (taisteluksi yksityisiä kapitalisteja tahi eri kapitalistiryhmiä vastaan työläisten aseman parantamiseksi) ja poliittiseksi taisteluksi (taisteluksi hallitusta vastaan kansan oikeuksien laajentamisen, s.o. demokratian puolesta ja proletariaatin poliittisen vallan laajentamisen puolesta). Eräät venäläiset sosialidemokraatit (heidän joukkoonsa nähtävästi kuuluvat ne, jotka johtavat „Rabotshaja Mysl” lehteä) pitävät taloudellista taistelua verrattomasti paljon tärkeämpänä, jota vastoin poliittisen taistelun he ovat lykkäämäsillään enemmän tai vähemmän kaukaiseen tulevaisuuteen. Tuollainen mielipide on kerrassaan väärä. Kaikki sosialidemokraatit ovat yhtä mieltä siitä, että on välttämättä järjestettävä työväenluokan taloudellista taistelua ja harjoitettava sillä pohjalla agitaatiota työläisten keskuudessa, t.s. autettava työläisiä heidän jokapäiväisessä taistelussaan isäntiä vastaan, kiinnitettävä heidän huomioitaan sorron kaikkiin muotoihin ja tapauksiin ja sillä tavoin selitettävä heille yhteenliittymisen välttämättömyyttä. Mutta poliittisen taistelun unohtaminen taloudellisen taistelun vuoksi merkitsisi luopumista maailman sosialidemokratian perusajatuksesta, se merkitsisi koko työväenliikkeen historian opetusten unohtamista. Porvariston ja sitä palvelevan hallituksen vannoutuneet kannattajat ovat moneen kertaan koettaneet perustaakin työläisten puhtaasti taloudellisia liittoja ja käännättää heidät sillä tavoin pois

„politiikasta”, pois sosialismista. Hyvin mahdollista on, että myös Venäjän hallitus kykenee ryhtymään johonkin sentapaiseen, sillä se on aina pyrkinyt heittämään kansalle rovonarvoisia armolahjoja eli oikeammin valelahjoja, jotta saisi kansan kääntämään ajatuksensa pois oikeudeettomasta ja sorraronalaisesta asemastaan. Mikään taloudellinen taistelu ei voi tuoda työläisille pysyvää parannusta, eikä tuota taistelua voida edes käydä laajassa mitassa, ellei työläisillä tule olemaan oikeutta järjestää vapaasti kokouksia, liittoja, julkaista omia sanomalehtiään, lähettää edustajiaan kansan eduskuntiin, kuten Saksan ja kaikkien muiden Euroopan maiden (paitsi Turkin ja Venäjän) työläiset tekevät. Jotta nämä oikeudet saataisiin, on käytävä *poliittista taistelua*. Venäjällä eivät ole poliittisia oikeuksia vailla ainoastaan työläiset, vaan kaikki kansalaiset. Venäjä on itsevaltiudellinen, rajoittamaton monarkia. Tsaari yksin laatii lait, nimittää virkamiehet ja valvoo heitä. Tämän vuoksi näyttää siltä, että Venäjällä tsaari ja tsaarin hallitus eivät ole riippuvaisia mistään luokista ja pitävät samanlaista huolta kaikista. Mutta *todellisuudessa* kaikki virkamiehet otetaan yksinomaan omistavien luokasta, ja kaikki he ovat riippuvaisia suurkapitalisteista, jotka käärivät ministerit pikkusormensa ympäri ja saavat aikaan mitä vain haluavat. Venäjän työväenluokka on kaksinkertaisen sorrarolla: kapitalistit ja tilanherrat nylkevät ja rosvoavat sitä, ja jotta se ei voisi taistella heitä vastaan, poliisi sitoo sen käsistä ja jaloista tukkien siltä suun, vainoten jokaista yritystä puolustaa kansan oikeuksia. Jokainen kapitalistia vastaan tehty lakko johtaa siihen, että työläisten kimppuun lähetetään sotaväkeä ja poliiseja. Kaikkalainen taloudellinen taistelu muodostuu kiertämättömästi poliittiseksi taisteluksi, ja sosialidemokratian on yhdistettävä molemmat erottamattomasti yhteen *proletariaatin yhtenäiseksi luokkataisteluksi*. Tämän taistelun ensimmäisenä ja tärkeimpänä päämääränä pitää olla poliittisten oikeuksien hankkiminen, *poliittisen vapauden hankkiminen*. Jos kerran Pietarin työläiset yksinään, sosialistien vähäisellä avulla, pystyivät saamaan nopeasti hallitukselta myönnytyksen — lakisäädöksen työpäivän lyhentämisestä ⁷⁵, niin koko Venäjän työväenluokka, kun sitä johtaa yksi „Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue”, pystyy sitkeällä taistelulla saamaan verrattomasti paljon tärkeämpiäkin myönnytyksiä.

Venäjän työväenluokka kykenee yksinäänkin käymään taloudellista ja poliittista taisteluaan, vaikka se ei saisi apua miltään muulta luokalta. Mutta poliittisessa taistelussa työläiset eivät ole yksinäisiä. Kansan täydellinen oikeudettomuus ja virkamiesbashi-buzukien raaka mielivalta kuohuttavat myös kaikkia vähänkin rehellisiä sivistyneitä ihmisiä, jotka eivät voi taipua siihen, että jokaista vapaata sanaa ja vapaata ajatusta vainotaan, ne kuohuttavat vainottuja puolalaisia, suomalaisia, juutalaisia, ne kuohuttavat venäläisiä lahkolaisia, ne kuohuttavat pikkukauppiaita ja -teollisuudenharjoittajia, talonpoikia, joilla ei ole ketään, keneltä saisivat suojaa virkaherrojien ja poliisin painostukselta. Mitkään näistä väestöryhmistä eivät pysty yksin käymään sitkeää poliittista taistelua, mutta kun tällaisen taistelun lipun nostaa työväenluokka, niin sille ojennetaan auttavia käsiä kaikkialta. Venäjän sosialidemokratia asettuu johtamaan kaikkia, jotka taistelevat kansan oikeuksien puolesta, kaikkia, jotka taistelevat demokratian puolesta, ja silloin siitä tulee voittamaton!

Tällaiset ovat peruskatsomuksemme, joita tulemme säännöllisesti ja kaikin puolin kehittämään lehdessämme. Olemme vakuuttuneita, että siten tulemme kulkemaan tietä, jonka „Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue” on julkaisemassaan „Manifestissa” viitoittanut.

LÄHIN TEHTÄVÄMME

Venäjän työväenliike on nykyään siirtymisvaiheessa. Se loistava alku, millä Läntisen seudun, Pietarin, Moskovan, Kievin ja muiden kaupunkien työväen sosialidemokraattiset järjestöt tekivät itsensä tunnetuiksi, päättyi „Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen” muodostamiseen (keväällä 1898). Otettuaan tämän aimo askeleen eteenpäin Venäjän sosialidemokratia ikään kuin kulutti joksikin aikaa loppuun kaikki voimansa ja palautui takaisin erillisten paikallisjärjestöjen entiseen hajanaiseen toimintaan. Puolue ei ole lakannut olemasta, se on vain sulkeutunut kuoreensa kootakseen voimia ja saattaakseen vankalle pohjalle Venäjän kaikkien sosialidemokraattien yhdistymisen. Tämän yhdistymisen toteuttaminen, sopivan muodon löytäminen sille ja lopullinen vapautuminen ahtaasta paikallisesta pirstoutuneisuudesta — sellainen on Venäjän sosialidemokraattien lähin ja päivänpolttavin tehtävä.

Kaikki me olemme yhtä mieltä siitä, että tehtävämme on proletariaatin luokkataistelun järjestäminen. Mutta mitä on luokkataistelu? Kun yhden tehtaan tai yhden ammattialan työläiset ryhtyvät taisteluun isäntäänsä taikka isäntiään vastaan, niin onko se luokkataistelua? Ei, se on vasta luokkataistelun heikkoa alkua. Työläisten taistelu muodostuu luokkataisteluksi vasta silloin, kun koko työväenluokan valvutuneimmat edustajat koko maassa tajuavat itsensä yhte-näiseksi työväenluokaksi ja alkavat käydä taistelua ei yksityisiä isäntiä vastaan, vaan *koko kapitalistiluokkaa* ja tätä luokkaa tukevaa hallitusta vastaan. Vasta silloin kun yksityinen työmies tietää itsensä koko työväenluokan jäseneksi, kun hän käsittää jokapäiväisen vähäisen taistelunsa

yksityisiä isäntiä ja yksityisiä virkailijoita vastaan taisteluksi koko porvaristoa ja koko hallitusta vastaan, vasta silloin hänen taistelunsa muodostuu luokkataisteluksi. „Kaikkinainen luokkataistelu on poliittista taistelua”⁷⁶ — olisi väärin käsittää nämä Marxin kuuluisat sanat siten, että työläisten kaikkinainen taistelu isäntiä vastaan on aina poliittista taistelua. Ne on ymmärrettävä siten, että työläisten taistelu kapitalisteja vastaan *muodostuu* välttämättä poliittiseksi taisteluksi *sitä mukaa* kuin se muodostuu *luokkataisteluksi*. Sosialidemokratian tehtävä on nimenomaan se, että järjestämällä työläisiä, ha. joittamalla propagandaa ja agitaatiota heidän keskuudessaan heidän vaistonvarainen taistelunsa sortajia vastaan *muutetaan* koko luokan taisteluksi, tietyn poliittisen *puolueen* taisteluksi tiettyjen poliittisten ja sosialististen ihanteiden puolesta. Sitä tehtävää ei voida täyttää tekemällä yksinomaan paikallista työtä.

Paikallinen sosialidemokraattinen toiminta on meillä jo melko korkealle kehittynyttä. Sosialidemokraattisten aatteiden siemeniä on kylvetty jo kaikkialle Venäjälle; työväen lentolehtiset — tämä sosialidemokraattisen kirjallisuuden ensimmäinen muoto — ovat jo tunnettuja kaikille Venäjän työläisille, Pietarista Krasnojarskiin ja Kaukasiasta Uralille asti. Meiltä puuttuu nyt juuri koko tämän paikallisen toiminnan eheyttämistä yhden *puolueen* toiminnaksi. Suurimpana puutteenamme, jonka poistamiseen meidän on suunnattava kaikki voimamme, on paikallisen työn ahdas, „näpertelymäinen” luonne. Tämän näpertelyn takia monen monet työväenliikkeen ilmaukset Venäjällä jäävät pelkäämään paikallisiksi tapahtumiksi ja menettävät paljon merkitystään koko Venäjän sosialidemokratian esikuvina, Venäjän yleisen työväenliikkeen vaiheina. Tämän näpertelyn takia työläiset eivät tajua kyllin syvästi etujensa yhteisyyttä koko Venäjän mitassa eivätkä sido riittävästi taisteluun Venäjän sosialismin ja Venäjän demokratian aatteeseen. Tämän näpertelyn takia tovereitten eri mielipiteitä teorian ja käytännön kysymyksistä ei pohdita avoimesti keskuslehdessä, ne eivät palvele yhteisen puolueohjelman ja taktiikan muovailemista, vaan hukkuvat ahtaaseen kerhokuntalaisuuteen taikka johtavat paikallisten ja satunnaisten erikoisuuksien ylenpalttiseen liioitteluun. Tämä näpertely saa puolestamme riittää! Olemme jo kyllin kypsyeitä siirtymään *yhteistyöhön*, muovaamaan yhteistä ohjelmaa puolueelle,

pohtimaan yhteisesti puoluetaktiikkaamme ja organisatiota.

Venäjän sosialidemokratia on tehnyt paljon vanhojen vallankumouksellisten ja sosialististen teorioiden arvostelemiseksi; se ei ole rajoittunut vain arvostelemaan ja teoriisoimaan; se on todistanut, ettei sen ohjelma riipu ilmassa, vaan vastaa sitä laajaa vaistonvaraista liikettä, mikä on käynnissä kansan keskuudessa, nimenomaan tehdasproletariaatin keskuudessa; Venäjän sosialidemokratian on nyt otettava seuraava, sangen vaikea, mutta myös erikoisen tärkeä askel: kehitettävä tälle liikkeelle oloihimme soveltuva organisaatio. Sosialidemokratia ei ole pelkkää työväenliikkeen palvelemista: se on „*sosialismin ja työväenliikkeen yhdistämistä*” (käyttäen K. Kautskyn määritelmää, joka toistaa „Kommunistisen Manifestin” perusideat); sen tehtävänä on tuoda vaistonvaraiseen työväenliikkeeseen tiettyjä sosialistisia ihanteita, sitoa se sosialistisiin vakaumuksiin, joiden tulee olla nykytieteen tasolla, sitoa se järjestelmälliseen poliittiseen taisteluun demokratian puolesta, keinona sosialismin toteuttamiseksi, sanalla sanoen sulautettava tämä vaistonvarainen liike yhteen erottamattomaksi kokonaisuudeksi *vallankumouksellisen puolueen* toiminnan kanssa. Sosialismin ja demokratian historia Länsi-Euroopassa, Venäjän vallankumousliikkeen historia, oman työväenliikkeenme kokemukset — sellaista on se *aineisto*, mikä meidän on omaksuttava voidaksemme luoda puolueellemme tarkoituksenmukaisen organisaation ja taktiikan. Kuitenkin tämä aineisto on „muokattava” itsenäisesti, sillä valmiita esikuvia ei löydettävissämme ole: Venäjän työväenliike on toisaalta kokonaan erilaisissa oloissa kuin Länsi-Euroopan työväenliike. Olisi kovin vaarallista joutua siinä suhteessa jonkinlaisten illusioiden valtaan. Ja toisaalta Venäjän sosialidemokratia eroaa mitä oleellisimmin Venäjän aikaisimmista vallankumouksellisista puolueista, joten velvollisuutemme ottaa oppia vallankumous- ja konspiraatiotaidon vanhoilta venäläisiltä koryfeilta (me tunnustamme sen välttämättömäksi hituistakaan horjumatta) ei suinkaan vapauta meitä velvollisuudesta suhtautua heihin kriittisesti ja luoda itsenäisesti oma organisaatio.

Tällaista tehtävää asetettaessa nousee erikoisen voimakkaasti esille kaksi pääkysymystä: 1) Miten on yhteensovittavissa paikallisten sosialidemokraattien täydellisen

toimintavapauden välttämättömyys ja yhtenäisen — ja siis sentralistisen — puolueen muodostamisen välttämättömyys? Sosialidemokratia ammentaa koko voimansa vaistonvaraisesta työväenliikkeestä, joka ei ilmene samanlaisena eikä samanaikaisena eri teollisuuskeskuksissa; paikallisten sosialidemokraattisten järjestöjen toiminta on koko puolueen toiminnan *pohjana*. Mutta jos se on oleva toisistaan eristettyjen „näpertelijäin” toimintaa, niin silloin sitä ei, tarkasti puhuen, sovi sanoa edes sosialidemokraattiseksi toiminnaksi, sillä se ei ole proletariaatin *luokkataistelun* järjestämistä eikä johtamista. 2) Miten on sovittavissa yhteen sosialidemokratian pyrkimys muodostua vallankumoukselliseksi puolueeksi, joka asettaa päätavoitteekseen poliittisen vapauden puolesta käytävän taistelun, — ja se, että sosialidemokratia kieltäytyy jyrkästi järjestämästä poliittisia salaliittoja, kieltäytyy jyrkästi „kutsumasta työläisiä barrikadeille” (P. B. Axelrodin sattuvaa sanontaa käyttäen) tahi yleensä tyrkyttämästä työläisille jonkin kumousmiesjoukon tekaisemaa yhtä taikka toista „suunnitelmaa” hallituksen kimppuun hyökkäämiseksi?

Venäjän sosialidemokratialla on täysi oikeus katsoa, että nämä kysymykset se on jo *teoreettisesti* ratkaissut; siihen puoleen puuttuminen merkitsisi sen toistamista, mitä on sanottu kirjoituksessa „Ohjelmamme”. Nyt on kysymys näiden asioiden *käytännöllisestä* ratkaisemisesta. Sellaista ratkaisua ei voi antaa yksityinen henkilö eikä yksityinen ryhmä, sen voi antaa vain koko sosialidemokratian järjestynyt toiminta. Meidän mielestämme päivänpolttavimpana tehtävänä nykyään on se, että ryhdytään ratkaisemaan näitä tehtäviä, ja että sitä varten meidän on asetettava lähimmäksi päämääräksemme — *säännöllisesti ilmestyvän ja kaikkiin paikallisiin ryhmiin kiinteässä yhteydessä olevan puoluelehden perustaminen*. Meidän mielestämme tämän asian järjestelyyn on suunnattava sosialidemokraattien *koko* toiminta koko lähimmän kauden kuluessa. Ilman sellaista äänenkannattajaa paikallinen toiminta jää ahtaaksi „näpertelyksi”. Puolueen muodostaminen jää suurelta osaltaan pelkäksi puheeksi, ellei ole järjestetty tämän puolueen oikeaa edustusta tietyn sanomalehden palstoilla. Taloudellinen taistelu, joka ei ole pää-äänenkannattajan yhdistämää, ei voi muodostua koko Venäjän proletariaatin *luokkataisteluksi*. Poliittisen taistelun käyminen on mahdotonta

ilman, että koko puolue sanoo kantansa kaikista politiikan kysymyksistä ja suuntaa taistelun eri ilmauksia. Vallankumouksellisten voimien järjestäminen, niiden totuttaminen kuriin ja vallankumoustaidon kehittäminen ei ole mahdollista ilman kaikkien näiden kysymysten käsittelyä pää-äänenkannattajassa, ilman tiettyjen *toimintamuotojen ja -sääntöjen* kollektiivista kehittämistä, ilman että — pää-äänenkannattajan välityksellä — säädetään puolueen jokaisen jäsenen *vastuuvellisuus* koko puolueen edessä.

Puhuessamme välttämättömyydestä keskittää *kaikki* puolueen voimat — kaikki kirjalliset voimat, kaikki organisatoriset kyvyt, kaikki aineelliset varat y.m. — koko puolueen äänenkannattajan perustamiseen ja oikeaan julkaisemiseen, me emme lainkaan ajattele sellaista, että muut *toimintamuodot*, esimerkiksi paikallinen agitaatio, mielenosoitukset, boikotti, kyttien jahtaaminen, porvariston ja hallituksen eri edustajien ahdistaminen, mielenosoitukselliset lakot y.m. y.m. työnnettäisiin taka-alalle. Päinvastoin, me olemme vakuuttuneita siitä, että kaikki nämä toimintamuodot ovat puolueen toiminnan *pohjana*, mutta *ellei* niitä ole yhdistämässä koko puolueen äänenkannattaja, niin kaikki nämä vallankumouksellisen taistelun muodot *menettävät yhdeksän kymmenesosa merkityksestään*, eivät johda puolueen yleisen kokemuksen muodostumiseen, puolueen perinteiden ja jatkuvaisuuden muodostumiseen. Puolueen äänenkannattaja ei ainoastaan ole kilpailematta tuon toiminnan kanssa, vaan päinvastoin se tulee vaikuttamaan tavattomasti sen leviämiseen, lujittumiseen ja systematisoimiseen.

Välttämättömyys keskittää *kaikki* voimat säännöllisesti ilmestyvän ja perilletoimitettavan puolueen äänenkannattajan perustamiseen johtuu siitä omalaatuisesta asemasta, missä Venäjän sosialidemokratia on erotukseksi muiden Euroopan maiden sosialidemokratiasta ja Venäjän vanhoista vallankumouksellisista puolueista. Saksan, Ranskan y.m. maiden työläisillä on sanomalehtien lisäksi suuri joukko muita keinoja julkista toimintaansa varten, muita liikkeen organisoimiskeinoja: parlamenttitoiminta ja vaaliagitaatio, kansankokoukset ja osallistuminen paikallisiin (kuntien ja kaupunkien) yhteiskunnallisiin laitoksiin, mahdollisuus johtaa avoimesti ammatillisia (ammattiliitto-, ammattikunta-) yhdistyksiä y.m. y.m. Meillä *kaikkea tätä*

korvaamassa, mutta nimenomaan *kaikkea* tätä — siihen saakka, kunnes valloitamme poliittisen vapauden — pitää olla vallankumouksellisen sanomalehden, jonka puuttuessa *mikään* koko työväenliikkeen laajaperäinen organisoiminen ei meillä ole mahdollista. Me emme luota salaliittoihin, me kieltäydymme yksityisistä vallankumouksellisista hallituksenluhistamishankkeista; käytännöllisinä tunnuksina työsämme ovat Saksan sosialidemokratian veteraanin Liebknechtin sanat: „Studieren, propagandieren, organisieren” — oppia, propagoida, organisoida — ja vain *puolueen äänenkannattaja* voi olla ja sen pitää olla tämän toiminnan keskustana.

Mutta onko tällaisen äänenkannattajan saattaminen oikealle ja vähänkin pysyvälle kannalle mahdollista ja millä ehdoin se on mahdollista? Siitä me puhumme seuraavalla kerralla.

PÄIVÄNPOLTTAVA KYSYMYS

Edellisessä kirjoituksessa sanoimme, että päivänpolttavana tehtävänämme on puolueen säännöllisesti ilmestyvän ja perilletoimitettavan äänenkannattajan perustaminen, ja asetimme kysymyksen, onko tämän päämäärän saavuttaminen mahdollista ja millä ehdoilla se on mahdollista. Tarkastelkaamme tämän kysymyksen tärkeimpiä puolia.

Vastaväitteeksi meille voidaan ennen kaikkea sanoa, että tämän päämäärän saavuttamiseksi on *ensin* kehitettävä paikallisten ryhmien toimintaa. Me pidämme tätä melko levinnyttä mielipidettä virheellisenä. Puolueen äänenkannattajan — ja siis itse puolueenkin — perustamiseen ja vankalle pohjalle saattamiseen me voimme ja meidän täytyy ryhtyä viivyttämättä. Sellaista askelta varten välttämättömät ehdot ovat jo olemassa: paikkakunnilla työ on jo käynnissä, ja ilmeisesti se on laskenut juurensa jo syvälle, sillä yhä tiheämmin toistuvat pogromit aiheuttavat vain vähäisiä keskeytyksiä; taistelussa-kaatuneiden tilalle astuu nopeasti uusia voimia. Puolueella ei ole kustannusvaroja ja kirjallisia voimia ainoastaan ulkomailla, vaan myös Venäjällä. Kysymys on siis siitä, pitääkö tätä työtä, jota jo suoritetaan, jatkaa edelleenkin „näperteinä” vai onko organisoitava se yhtenäisen puolueen työksi ja tehtävä niin, että koko työ kuvastuisi yhdessä yleisessä äänenkannattajassa.

Tässä me tulemme liikkeemme päivänpolttavaan kysymykseen, sen kipeään kohtaan — organisaatiokysymyksen. Vallankumouksellisen organisaation ja kurinalaisuuden parantaminen, konspiraatiotaidon kehittämisen on tuiki tarpeellista. On tunnustettava avoimesti, että siinä suhteessa

olemme jääneet jälkeen entisistä venäläisistä vallankumouksellisista puolueista ja meidän on ponnistettava kaikki voimamme saavuttaaksemme ja sivuuttaaksemme ne. Ilman organisaation parantamista mikään työväenliikkeemme edistys ei yleensä ole mahdollista, mahdotonta on muun muassa muodostaa aktiivista puoluetta, jolla on oikealla tavalla toimiva äänenkannattaja. Tämä toisaalta. Ja toisaalta puolueen nykyisten elinten (elinten niin laitosten, ryhmien kuin sanomalehtienkin mielessä) on kiinnitettävä enemmän huomiota organisaatiokysymyksiin ja vaikutettava siihen suuntaan myös paikallisiin ryhmiin.

Paikallinen näpertelymäinen työ johtaa aina henkilökohtaisten yhteyksien ylenmääräiseen runsauteen, kerhokuntalaisuuteen, mutta me olemme jo kasvaneet pois kerhokuntalaisuudesta, joka käy liian ahtaaksi nykyiselle toiminnalle ja kuluttaa ylenmäärin voimia. Vain yhdeksi puolueeksi yhtyminen tekee mahdolliseksi toteuttaa järjestelmällisesti työnjaon ja voimien säästämisen periaatteita, — ja siihen on välttämättä päästävä vähentääksemme uhrien lukua ja luodaksemme enemmän tai vähemmän kestäväen suojamuurin itsevaltiudellisen hallituksen harjoittamaa sortoa ja hurjia vainotoimenpiteitä vastaan. Meillä, sosialistien pienillä ryhmillä, jotka oleilemme Venäjän laajalle ulottuvassa „maanalaisuudessa”, on vastassamme mitä mahtavimman nykyaikaisen valtion jättiläismekanismi, valtion, joka jännittää kaikki voimansa tukahduttaakseen sosialismin ja demokratian. Me olemme vakuuttuneita siitä, että murramme loppujen lopuksi tämän poliisivaltion, sillä demokratian ja sosialismin puolella ovat kaikki terveet ja kehittyvät kansankerrokset, mutta käydäksemme järjestelmällistä taistelua hallitusta vastaan meidän on nostettava vallankumouksellinen järjestötoimintamme, kurimme ja konspiraatiotaitomme täydellisyyden korkeimmalle asteelle. On välttämätöntä, että yksityiset puolueen jäsenet ja yksityiset jäsenryhmät spesialisoituvat puolueen eri aloille, eräät — monistamaan kirjallisuutta, toiset — kuljettamaan sitä ulkomailta, kolmannet — toimittamaan eri puolille Venäjää, neljännet — saattamaan perille kaupungeissa, viidennet — järjestämään konspiraatiivisia asuntoja, kuudennet — kokoamaan varoja, seitsemännet — järjestämään liikettä koskevien tiedotuskirjeiden ja kaikenlaisten tietojen lähetystä, kahdeksannet — hoitamaan yhteyksiä j.n.e. j.n.e. Tällainen spesialisoitumi-

nen, me tiedämme sen, vaatii paljon enemmän sisua, paljon suurempaa taitoa keskittyä vaatimattomaan, näkymättömään arkityöhön, paljon enemmän tosi sankaruutta kuin tavallinen kerhotoiminta.

Mutta Venäjän sosialistit ja Venäjän työväenluokka ovat jo todistaneet kykenevyytensä sankaruuteen, ja yleensä ottaen olisi synti, jos valittaisimme väen puutetta. Työläisnuorison keskuudessa on havaittavissa kiihkeää, hillitöntä pyrkimystä demokratian ja sosialismin aatteiden puoleen, ja intelligenssin riveistä virtaa työläisille jatkuvasti apulaisia siitä huolimatta, vaikka vankilat ja karkoituspaikat ovat täpö täynnä. Jos kaikkien näiden vallankumoustoiminnan rekryyttien keskuudessa tullaan laajasti propagoimaan ajatusta ankaramman järjestyneisyyden välttämättömyydestä, niin säännöllisesti ilmestyvän ja perilletoimitettavan puolueen sanomalehden perustamissuunnitelma lakkaa olemasta haave. Ottakaamme tällaisen suunnitelman menestymisen eräs chto: lehden turvaaminen säännöllisellä kirjeiden ja aineiston tulolla kaikkialta. Eikö historia todista sitä, että kaikkina vallankumousliikkeemme vilkastumisen aikoina sellainen päämäärä on osoittautunut täysin saavutettavaksi jopa ulkomaistenkin elimien suhteen? Jos eri paikkakunnilla toimivat sosialidemokraatit tulevat pitämään puolueen sanomalehteä *omana* lehtenä ja katsovat päätehtäväkseen olla vakituisessa yhteydessä siihen, pohtia siinä kysymyksiään, kuvastaa siinä koko liikettä,— niin silloin sanomalehden turvaaminen liikettä koskevilla perusteellisilla tiedoilla on täysin toteutettavissa, ehdolla että noudatetaan konspiratiivisia menettelytapoja, jotka eivät ole lainkaan niin erikoisen mutkallisia. Toinen puoli asiasta — sanomalehden säännöllinen toimittaminen Venäjän kaikille paikkakunnille — on paljon vaikeampi, vaikeampi kuin oli vastaavanlainen tehtävä vallankumousliikkeen aikaisempien muotojen oloissa Venäjällä, jolloin lehdet eivät olleet siinä määrin tarkoitettut suurille kansanjoukoille. Mutta sosialidemokraattisten sanomalehtien tarkoitus helpottaa niiden levittämistä. Pääpaikkoja, minne lehteä on toimitettava säännöllisesti ja suurin kappalemäärin, ovat teollisuuskeskukset, tehdaskylät ja -kaupungit, suurkaupunkien tehdaskorttelit j.n.e. Sellaisissa keskuksissa asukkaat ovat melkein kauttaaltaan työläisiä; työmies on siellä tosiasiasa tilanteen isäntänä, jolla on tuhansia keinoja pettää poliisin

valppautta; kanssakäynti naapuriseutujen teollisuuskeskusten kanssa on tavattoman vilkasta. Sosialisteja vastaan säädetyn poikkeuslain kaudella (vuodesta 1878 vuoteen 1890)⁷⁷ Saksan valtiollinen poliisi ei toiminut huonommin, vaan luultavasti paremminkin kuin Venäjän, mutta saksalaiset työläiset kykenivät silti järjestyneisyytensä ja kurinalaisuutensa ansiosta saamaan aikaan sen, että joka viikko ilmestyvä illegaalinen sanomalehti tuotiin säännöllisesti ulkomailta ja toimitettiin kaikille tilaajille kotiin, niin että ministeritkään eivät voineet olla ihailematta tuota sosialidemokraattista postia („punaista postia”). Emme tietenkään haaveilekaan sellaisesta menestyksestä, mutta sen, että puolueemme sanomalehti ilmestyisi vähintään 12 kertaa vuodessa ja että se toimitettaisiin säännöllisesti perille liikkeemme kaikkiin tärkeimpiin keskuksiin, kaikkiin sosialismin saavutettavissa oleviin työläispiireihin,—sen me kyllä voimme saavuttaa, jos suuntaamme siihen kaikki ponnistuksemme.

Palatessamme jälleen spesialisoitumiskysymykseen, meidän on niin ikään huomautettava, että spesialisoitumisen puuttumista selittää osittain „näpertely”-toiminnan vallitsevuus, osittain taas se, että sosialidemokraattiset lehtemme antavat tavallisesti liian vähän tilaa organisaatiokysymyksille.

Vain puolueen yhteisen äänenkannattajan luominen voi tehdä vallankumousliikkeen jokaisen „osatyöntekijän” tietoiseksi siitä, että hänkin astuu „rivissä ja rintamassa”, että puolue tarvitsee välittömästi hänen työtään, että hän on eräänä renkaana siinä ketjussa, jonka kierteisiin on kuristuva kuoliaaksi Venäjän proletariaatin ja koko Venäjän kansan julmin vihemies — Venäjän itsevaltiudellinen hallitus. Vain sellaisen spesialisoimisen tiukka toteuttaminen antaa mahdollisuuden säästää voimia: paitsi sitä, että vallankumouksellisen työn jokainen eri puoli tulee hoidetuksi vähemmällä henkilömäärällä, käy myös mahdolliseksi erottaa useita nykyisen toiminnan eri puolia *legaaluisiksi* (= lain sallimiksi) toimialoiksi. Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattaja „Vorwärts” („Eteenpäin”)⁷⁸ on jo kauan sitten suositellut venäläisille sosialisteille sellaista toiminnan *legalisoinnista*, sen saattamista lain sallimiin puitteisiin. Ensinäkemältä tuollainen neuvo hämmästyttää,—mutta itse asiassa se ansaitsee vakavaa huomiota.

Melkein jokainen, joka on työskennellyt jonkin kaupungin paikalliskerhossa, muistaa helposti, että siinä mitä moninaisimpien tehtävien paljoudessa, joita hän on joutunut hoitamaan, on ollut eräitä sellaisia tehtäviä, jotka ovat itse asiassa legaalisia (esim. työläisten asemaa koskevien tietojen kokoaminen, monia eri kysymyksiä käsittelevän legaalisen kirjallisuuden tutkiminen, tutustuminen tietynlaiseen ulkomaiseen kirjallisuuteen ja sen referoiminen, tietynlainen yhteyksien pito, työläisten avustaminen yleissivistyksen asioissa, tehdaslakeihin perehtymisessä ynnä monet muut). Tämän lajin tehtävien erottaminen tietyn henkilöryhmän erikoisfunktioiksi vähentäisi „tulilinjoilla” olevan aktiivisen vallankumousarmeijan lukumäärää (heikentämättä millään tavoin sen „taistelukykyä”) ja suurentaisi sitä reserviä, josta tulee täydennystä „kaatuneiden ja haavoittuneiden” tilalle. Tämä on mahdollista vain silloin, kun sekä aktiivijäsenet että reservi näkevät toimintansa heijastuvan puolueen yleisessä äänenkannattajassa ja tuntevat yhteytensä siihen. Paikalliset työväen kokoukset ja paikallisryhmien kokoukset ovat tietysti aina tarpeellisia, vaikkapa me toteuttaisimme specialisoimista kuinka pitkälle tahansa, mutta väkirikkaiden vallankumouksellisten kokousten (jotka ovat poliisien sekaantumisen kannalta sangen vaarallisia ja joiden tuloksellisuus ei usein vastaa läheskään niistä koituvaa vaaraa) luku vähenee toisaalta huomattavasti, ja toisaalta vallankumoustoiminnan eri alojen erottaminen specialifunktioiksi tarjoaa enemmän mahdollisuuksia verhota sellaisia kokouksia legaalisilla kokoontumismuodoilla: huvitilaisuuksilla, lain sallimien yhdistysten kokouksilla j.n.e. Pystyiväthän ranskalaiset työläiset Napoleon III aikana ja saksalaiset työläiset sosialistivastaisten poikkeuslakien oloissa keksimään kaikenlaisia suojakeinoja poliittisten ja sosialististen kokoustensa verhoksi. Kyllä Venäjänkin työläiset pystyvät sen tekemään.

Edelleen, vain organisaation parantaminen ja puolueen yhteisen äänenkannattajan luominen antaa mahdollisuuden laajentaa ja syventää itse sosialidemokraattisen propagandan ja agitaation sisältöä. Ja se on meille hyvin tarpeellista. Paikallinen työ johtaa melkein väistämättä paikallisten erikoisuuksien liioitteluun,⁷⁹ se ei ole mahdollista ilman pää-äänenkannattajaa, joka olisi samalla myös etumaisin demokraattinen lehti. Vasta silloin

pyrkimyksemme tehdä sosialidemokratia demokratian esitaistelijaksi — muuttuu *todellisuudeksi*. Vasta silloin me voimme kehittää myös määrätyn poliittisen taktiikan. Sosialidemokratia on torjunut virheellisen opin „yhtenäisestä taantumuksellisesta massasta”. Se katsoo erääksi politiikan tärkeimmäksi tehtäväksi sen, että edistyksellisten luokkien apua käytetään hyväksi taantumuksellisia luokkia vastaan. Järjestöjen ja elimien ollessa luonteeltaan paikallisia, tämä tehtävä jää melkein kokonaan täyttämättä: se jää yhteydenpidoksi „liberaaleihin” kuuluvien yksityisten henkilöiden kanssa ja erilaisten „palvelusten” hankkimiseksi näiltä. Vain puolueen yleinen äänenkannattaja, joka toteuttaa johdonmukaisesti poliittisen taistelun periaatteita ja kantaa korkealla demokratismen lippua, pystyy saamaan puolelleen kaikki taistelukykyiset demokraattiset ainekset ja käyttämään Venäjän kaikkia edistyksellisiä voimia taistelussa poliittisen vapauden puolesta. Vasta silloin onnistutaan työläisten tiedoton viha poliisia ja viranomaisia vastaan muuttamaan tietoiseksi vihaksi itsevaltiudellista hallitusta kohtaan ja päättäväisyydeksi käydä hurjaa taistelua työväenluokan ja koko Venäjän kansan oikeuksien puolesta! Ja tuollaiselle pohjalle rakentuva ja lujan organisaation omaava vallankumouksellinen puolue tulee nyky-Venäjällä muodostumaan mitä suurimmaksi poliittiseksi voimaksi!

Myöhemmissä numeroissa julkaisemme Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen ohjelmaluonnoksen ja alamme eri organisaatiokysymysten yksityiskohtaisemman käsitteilyn.
